

ЗВЯЗДА

ОРГАН ЦК і МЕНСКАГА АБКМА КП(б)Б

№ 291 (6267) | 20 снежня 1938 г. аўторак | ЦЕНА 10 КАП.

ЛІКВІДАВАЦЬ АДСТАВАННЕ ПА РАМОНТУ ТРАКТАРАЎ

З кожным годам павялічваецца роля трактарнага парка ў паспяховай прадаванні сьлёбы і іншых сельскагаспадарчых работ. Ужо ў гэтым годзе на сацыялістычных палях нашай рэспублікі працавала больш васьмі тысяч трактараў, а к вясне колькасць іх павялічыцца.

Намычанась калгаснай вёскі магутнай сучаснай тэхнікai — трактарамі, камбайнамі і іншымі сельскагаспадарчымі машынамі — ёсьць вынік бліскучых перамог сацыялізму ў нашай краіне, вынік сталінскіх клопатаў нашай партыі і ўрада аб далейшым росквіце сагаснага вёскі.

Але мала мець трактары. Задача заключачца ў тым, каб максімальна выкарыстаць іх. Таварыш Сталін не раз звяртаў увагу нашых партыйных і сацыялістычных арганізацый на тое, каб браць ад тэхнікі ўсё, што яна можа даць для далейшага росквіту нашай рэспублікі.

На жаль, побач з фактамі ўмелага выкарыстоўвання трактараў і іншых машынаў, ёсьць яшчэ ў рэспубліцы намала камбайнаў і трактараў, кіраўніцтва якіх не забяспечвае чоткай рабаты трактарнага парка. Адно толькі параўнанне работ двух машынатрактарных станцый паказвае, што значна па-большэйшці асяццал тэхніку ў што абыходзіцца нашай краіне неаваротліва і бязручна некаторых італьянскіх работнікаў. Боркавіцкая машынатрактарная станцыя (Дрысенскі раён) з'яўляецца выканань гадзін прац на 110 процантаў. У мярэдзім на кожным трактары тут вырабавана 435 гектараў у пераважна на яльскае ворыва. План камбайнавай уборкі выканана на 167 процантаў, з'яўляецца на 120 процантаў. З'яўляецца на 230.800 рублёў гаручага. Перадаваў брыгада тав. Былава вырабавала на кожны трактар ХТЗ па 1.115 гектараў пры заланні ў 443 гектары на трактар. У гэты самы час Барнаўскага машынатрактарнага станцыя выканала план гадзін прац толькі на 49 процантаў.

Барнаўскага МТС не ёсьць выключэнне. Прыкладна такі-ж сумныя рэзультаты гадзін прац Ушацкай, Севенскай, Веткаўскай, Хопімскай і некаторых іншых машынатрактарных станцый рэспублікі. Прычыны — у прыміраў кіраўніцтва. З'яўляецца гадзін прац на 120 процантаў. З'яўляецца на 230.800 рублёў гаручага. Перадаваў брыгада тав. Былава вырабавала на кожны трактар ХТЗ па 1.115 гектараў пры заланні ў 443 гектары на трактар. У гэты самы час Барнаўскага машынатрактарнага станцыя выканала план гадзін прац толькі на 49 процантаў.

Задача заключачца іпярэ ў тым, каб улічыць усе мінулыя года, выправіць дапушчаны памылкі і добра падрыхтаваць машыны парк да палых работ. Агульнавядома, што, побач з падрыхтоўкай масавых кадраў, вясельнай высокакаснага насеннага матэрыялу, правільнай арганізацый працы, рашучай умовай паспяховага правядзення сьлёбы з'яўляецца рамоні трактараў і іншых машынаў.

Адзак урокі рамоні мінулае зьмі ў многіх МТС рэспублікі не ўлічаны. Таму рамоні трактарнага парка яўна неадвальнае. На 15 снежня кварталны план капітальнага рамоні выканан на 36,4 процанта, план бягучага рамоні — толькі на 13,5 процанта. На асобных абласцях становіцца яшчэ горшае. Напрыклад, у Вілюскай і Палескай абласцях план капітальнага рамоні трактараў выканан толькі на 25 процантаў.

Такое становішча з рамоні трактарнага парка выклікае законную трыботу, — тым больш, што прырост за апошнюю дэкаду вусім нязначны. Галоўная прычына яўна неадвальнае халу рамоні заключачца ў тым, што некаторыя дырэктары МТС, зямельныя работнікі, саветнікі і партыйныя арганізацыі па гэты час замест апартыўнай, большэйшай рабаты і канкрэтнага кіраўніцтва рамоніам займаюцца толькі разважаннем і неапартым спасыланнем на «аб'ектыўныя» прычыны і не выкарыстоўваюць свае магчымасці. Напрыклад, у Смаленскай МТС (Аршанскай раён) да гэтага часу не прыведзена ў парадак рамоніная майстэрня, нехапае механікаў, брыгадзіраў і іншых работчыкаў. У выніку — план рамоні трактараў зрываецца. Апрача гэтага, тут яшчэ нехапае каля 70 трактарыстаў, і нічога канкрэтнага не робіцца, каб іх падрыхтаваць. Такое становішча не ўстрымавацца ні райком КП(б)Б, ні райвыканком.

Поліцкая МТМ таксама зрывае кварталны план рамоні. Кіраўніцтва майстэрні ахвотна спасылалца на дзесяткі «аб'ектыўных» прычынаў. Але варта заглянуць у майстэрню, каб зразумець у чым сапраўдныя прычыны зрыву рамоні. Тут пануюць самалёт і расхлябанасць, нехапае рабочай сілы. З гэтай прычыны ў лістападзе дзесяць дзён прастаялі такарныя станкі. Рабочаму перш чым прыступіць да работы, прыходзіцца трыццаць мінутаў часу на пошук інструмента, бегач да дырэктара і механіка, каб атрымаць запчасты часткі. Дырэктары МТМ не пазналіся са складзі графік рамоні. Вытворчыя планы да брыгады не дачытаваны. Рабочыя не ведаюць норм. Існуе поўная неразборка ў расцэнках і ўчоне працы.

Падобныя факты наглядна паказаны па Ельскай, Асвейскай, Лядзенскай, Крупецкай, Чырвонапольскай, Фаніпальскай, і некаторых іншых МТС, якія гавораць зрываюць рамоні трактараў.

Выключна дзённая кіруе рамоніам Наркамзём БССР. Тут нават не паказаліся гэтыя падыходы і такіх важных неішчых пытанняў, як сістэма аплата працы на рамоні. Наркамзём, рэспубліканскія катэгоры «Гуталэбты» і Беларускага не прынялі мер, каб саапрацаваць забяспечыць МТС і рамоніныя майстэрні патрэбнымі запчастымі часткамі, абмежавалі аднымі толькі запчастымі.

Больш таго, ёсьць намала фактаў, калі запчасты часткі, якія ёсьць, не выкарыстоўваюцца. Напрыклад, Булацкая МТС мае лішні дзяталы, якіх нехапае ў Сусельскай, Жлобінскай, Жлобінска-ж МТС мае лішнія поршні, якіх нехапае ў Булацкай МТС. У Гомельскай МТС нехапае некаторых запчастых частак, у той час калі іх ёсьць больш чым патрэба ў Лоеўскай МТС. Такіх фактаў па вобласці многа. Гомельскія абласныя зямельныя аддзелы аб'яўляюць абмен запчастых частак паміж МТС, але далей слоў тут не пайшлі.

Рашучая ўмова паспяховага правядзення рамоні — большэйшкія клопаты аб людзях. Нельга цярпець такога становішча, што мае месца ў Багушэўскай, Даманавіцкай, Севенскай, Асіпавіцкай і некаторых іншых МТС, калі рамоніныя работчы не забяспечаны інтэрнатамі, добрым харчаваннем і т. д. Трэба стварыць усе ўмовы для работы, падтрымаць ініцыятыву перадавых работчыкаў — астаханайцаў рамоні, і ў гэты-ж час багітасца на бітваваць лодыраў, прагульшчыкаў, дэарганізатараў працоўнай дыспліны.

На прадпрыемствах, у калгасках рэспублікі разгортваецца сацыялістычнае спаборніцтва на дастойную сустрэчу дваццацігоддзі ўтварэння БССР. Партыйны і саветскі арганізацыі, зямельныя работнікі абавязаны зрабіць усё неабходнае для таго, каб шырока разгарнуць сацыялістычнае спаборніцтва сярод работчы МТС, у рамоніных майстэрнях, каб ліквідаваць адставанне па рамоні трактарнага парка.

Вопыт перадавікоў рамоні павінен стаць зладыткам усіх людзей, якія працуюць на рамоні, усіх работчыкаў, майстраў, механікаў машынатрактарных станцый.

Мабілізуем усе сілы, каб у поўную баявую гатоўнасць прывесці трактары і ўвесь машыны парк да большэйшай вясні!

ЖАЛОБНЫ МІТЫНГ НА КРАСНАЙ ПЛОШЧЫ, ПРЫСВЕЧАНЫ ПАМ'ЯЦІ В. П. ЧКАЛАВА

Промова тав. Н. А. Булганіна

Ад ЦК ВКП(б) і СНК СССР

Таварышы! З нашых радоў смерць зьярвала Валерыя Паўлавіча Чкалава. Саветскі Саюз, працоўныя і партыя страцілі вялікага лётчыка нашага часу, Героя Саветскага Саюза, выдатнага грамадзяніна і дзеяча, дэпутата Вярхоўнага Савета, члена Усеакасавай Комуністичнай партыі (большэвікоў).

У асобе Валерыя Паўлавіча Чкалава мы страцілі горадага сакала нашай доблеснай Чырвонай Арміі, валодаўшага велізарнай канцэнтраванай воляй, цвёрдым характарам, умением іці на рызыку і злучаўшага ў сабе гэтыя якасці з выдатным веданнем справы.

Мы страцілі чулага друга, баявога таварыша, крыпталічнай душэўнай чыстаты чалавека.

Валерыя Паўлавіч быў неперарушлівым майстрам саветскай авіяцыі, ён быў заваяваў суцэтную славу, не росквіту і магутнасці ён прывясціў большую палавіну свайго жыцця.

Ён выхавань многіх бясстрашных байцоў-лётчыкаў, не раз ужо дачкаўшых сваю адвагу і мужнасць і паказушых усёму свету самрушальную сіну нашай неперэможнай авіяцыі.

Валерыя Чкалаў — сын Паўла Грыгор'евіча Чкалава, рабочага-капальшчыка з сям'і Васільева-Слабада, цяпер Чкалаўск, Горкаўскай вобласці — плыў ад плыці, кроў ад крыві нашага вялікага народа.

Ён рос з народам пад кіраўніцтвам партыі большэйшай, пад неперарудным асабістым кіраўніцтвам таварыша Сталіна і вырас у героя нашай вялікай саветскай краіны.

Вось чаму зараз у гэты дзень не толькі тут, на Краснай Плошчы, але і па ўсёму Саветскаму Саюзу мільёны працоўных выражаюць свой найглыбейшы смутак з поваду гэтай утраты.

Валерыя Паўлавіч Чкалаў пачаў сваё самастойнае жыццё з юных год. З пачатку свайго самастойнага жыцця ён быў заўсёды верны справе рабочага класа і да канца, да моманту свайго трагічнага смерці захоўваў бяззаветную адданасць партыі Леніна — Сталіна.

Ішчэ ў 1919 годзе, стаўшы ў рады лепшых людзей нашай краіны, ён добраахвотнікам пайшоў на фронт абароны заваявання Кастрычніцкай рэвалюцыі.

У 1923 годзе мы ведаем Чкалава, як лётчыка, залучанага ў школу вышэйшага пілотажа па класу зніжальнікаў.

Мы ведаем яго лалей, як лётчыка-выправавальніка ваенна-паветраных сіл Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі.

Ужо ў тыя годы, не толькі ў авіяцыі, але і ў шырочі кругаў народа ён становіцца папулярным і вядомым сваёй бязмежнай мужнасцю, лётчыкам, ізнаменна ідучым уперад, авалодаючым тэхнікai авіяцыйнай справы. Аб ім гавораць, як аб з'яўляючымся, смелым, бясстрашным Чкалаве.

У 1935 годзе за мужнасць і смеласць у справе выправавання самалётаў новых канструкцый урад узагардаў Валерыя Паўлавіча Чкалава вышэйшай узнагародай — ордэнам Леніна.

У ліпені 1936 года таварыш Чкалаў са сваімі прыяцелямі і спадарожнікамі — т. Вайлюковым і Беляковым — зрабіў памятыны ўсёй краіне гістарычны пералёт на сталінскаму маршруту Масква — Нікалаўск — на Амур.

Перад знаходлівым, смелым, бясстрашным Чкалавым ўстава задача, з'яўляюцца неперарудна з інтарэсамі нашай рэспублікі, поўная глыбокая сэнсу: вывучэння, асваення і абароны радзімы.

Таварыш Чкалаў зрабіў гэты бясстрашны пералёт над саветскай краінай, над яе далёкімі грамадзямі, над бядапнем акіянаў, скрозь ураганы і воблакі.

Зрабіўшы пасадку самалёта на маленюкім малавядомым востраве Удзі, які носіць іпярэ слаўнае імя Чкалава, яго самалёт прайшоў каля дзесяці тысяч кілометраў без пасадкі, праліцеўшы пяць і лішнім тысяч кілометраў над двума марамі і Паўночным ледавітым акіянам. Урад і партыя прывясцілі камандзіру самалёта Валерыю Паўлавічу Чкалава, як і яго спадарожнікаў, званне Героя Саветскага Саюза і ўзнагародзілі яго другім ордэнам Леніна.

Прад год, у чэрвені 1937 года, таварыш Чкалаў узначальвае аэкіп і робіць першы ў гісторыі пералёт з Масквы ў Амерыку праз Паўночны полюс.

Ніколі ішчэ ў гісторыі авіяцыі не было такога пералёту. Ні моры, ні акіяны, ні ільды, ні горы, ніякія перашкоды не маглі спыніць Валерыя Чкалава.

«Ніякія перашкоды, ніякія маразы, ніякія пургі і абледзненні самалёта не маглі спыніць нас». Так гаварыў сам таварыш Чкалаў.

Адкуль у Чкалава гэта мужнасць і гераізм? Ён сам дае адказ на гэта пытанне словамі, у якіх відзён увесь Чкалаў:

«Наша жыццё безрадзельна належыць радзіме. Калі і дае ўгодна, мы будзем, — гаварыў ён, — крывёю заваўваць вялікае шчасце, заваяваць мільёнамі людзей, жыўчых у сталінскую эпоху».

«У нас часта пытаюць, у чым чэрнаму аэкіпам крыніца бадабрасці? Адазак у нас адзін: у пачуцці блізкасці 170-мільённага саветскага народа, у сазнанні, што аб нас младоціца і думае дарагая радзіма, што аб нас у гэты гадзіны ўспамінае таварыш Сталін, чыю ласкавую увагу мы адчулі ішчэ ў мінулагоднім пералёце».

З такімі думкамі і пачуццямі ніякія цыкланы не страшныя! Ён належыць радзіме. Ён любіў народ, з асцяроўнае ласка ён выйшаў. З усёй сваёй чкалаўскай астрацы ён неавідзеў адраднаў справы сацыялізма, ворагаў нашай радзімы, ён увесць, без астатку, быў аддан партыі.

Ён бязмежна і гораца любіў Сталіна. З гэтымі пачуццямі яму не страшны былі труднасці, ніякія перашкоды не маглі спыніць яго.

Гэтыя пачуцці давалі яму сілу, мужнасць, гераізм.

Гераізм у нашым разуменні — гэта прыдуренне высокіх чалавечых якасцей лепшых патрыётаў нашай краіны, якія нястомна вядуць барацьбу за вялікую справу большэйшай партыі, за шчасце свайго народа, за камунізм!

Нашы гераі вышлі з народа і з'явацца і ім, які выражаюць яго волю, інтарэсы і чыстыя.

Герою Саветскага Саюза нараджае краіна, дае зніжачна эксплаатацыя, дае жыццё і працу вялікі сааодны народ. У вобразе Валерыя Чкалава ўвасоблены рысы гераю нашай краіны, вырашчаны ў сталінскую эпоху.

Валерыя Паўлавіч Чкалаў — тып новага чалавека, выхаванага нашай большэйшай партыяй.

Яго вобраз заўсёды павінен быць для нас прыкладам рэвалюцыйнай самаадданасці і большэйшай вернасці справе камунізма.

З гэтым жадем мы развітваемся са сніем у родным Валерыя Паўлавічам.

На змену такім барыбратам за нашу радзіму, за справу камунізма павіны ўзяцца новыя і новыя гераі.

Іны павіны ўнаследваць чкалаўскую пэрадаць характары, яго адвагу і мужнасць і спалучаць іх з выдатным веданнем справы.

Іны павіны быць такімі-ж бяззаветна адданымі справе народа, справе партыі, неац ў сваіх сэрцах волю народа, гонар і дастойнасць свайго вялікага народа.

Вобраз Чкалава павінен клікаць саветскіх грамадзянаў, патрыётаў сацыялістычнай радзімы па шляху, якім ішоў Валерыя Чкалаў, да далейшых пошлягаў у славу і магутнасць нашай вялікай сацыялістычнай радзімы.

Таварышы Сталін, Молатаў, Кагановіч і Вайлюкоў насуць урун у прахам В. П. Чкалава на Краснай плошчы. Фото Лекутова і Кіслова (Фотакроніка ТАСС).

Промова тав. А. С. Шчэрбакова

Ад працоўных горада масквы і маскоўскай вобласці

Таварышы! Сіняя мы развітваемся з вялікім лётчыкам нашага часу — народным гераем, большэйшым Валерыя Паўлавічам Чкалавым.

З гэтымкім смуткам камуністы і бяспартыйныя, рабочыя, калгаснікі, саветская інтэлігенцыя, усе працоўныя Масквы і Маскоўскай вобласці сустрацілі цяжкую вестку аб гібелі мужанага байца, вернага сына радзімы, выдатнага, крыпталічна чыстага чалавека — таварыша Валерыя Чкалава.

Любімоц народа, горды сакал сталінскай авіяцыі, палкі патрыёт саветскай зямлі, Валерыя Чкалаў загінуў на баявым пасту пры выправаванні новага самалёта.

Валерыя Чкалаў пражыў кароткае, але слаўнае, гераічнае жыццё, наабытае вялікімі пошлігамі, якія праславілі на ўвесь свет наш саветскі народ.

Таварыш Чкалаў вышаў з самай гучнага народа. Сын кацельшчыка, самалатобоец, катагэр, воін Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі, вылатны лётчык — ён без астатку ўсе свае сілы, сваё жыццё алаўў справе народа, справе сацыялізма.

Саветская ўлада, комуністичная партыя ўзялі і жыццю, расчылілі шлях народным талентам, якія раней мяў і дупшчэ капіталістычнага лад.

Саргатуць любімоц і клопатамі саветскай улады, над сонцам Леніна, над сонцам Сталіна ярка расвілі на саветскай зямлі народныя таленты, разгарнулі ва ўсім блыску свае адольнасці саветскай людзі.

Валерыя Чкалаў — яркі прадстаўнік

народных талентаў, выштанаваных і зыхаваных нашай партыяй.

Імя Героя Саветскага Саюза Валерыя Чкалава — роднае, блізкае кожнаму працоўнаму нашай краіны.

З вялікай горадасці і любімоц імя Чкалава вымаўлялі і заўсёды будзе вымаўляць працоўныя краіны сацыялізма.

Народны гераю Валерыя Чкалаў быў, ёсьць і будзе прыкладам для саветскіх лётчыкаў, для саветскай моладзі, для ўсяго народа, прыкладам таго, як трэба быць бясстрашным і мужным, бязмежна любіць сваю радзіму і таксама бязмежна неавідзеў ворагаў народа, быць да канца адданым справе Леніна — Сталіна.

Сталін — сніг нашага жыцця, сніг барацьбы і вялікі перамог сацыялізма.

Пад гэтым снігам Валерыя Чкалаў рабіў гераічны пералёт, найвялікшы ў гісторыі чалавечства пошлігі.

Пад гэтым снігам Чкалаў пакрыў неўвядальнай славай сацыялістычную айчыну, пракаўшы трасу праз полюс і злучыўшы паветраным шляхам два зямныя поўшары!

Ціжкая ўтрата саветскай краіны, вялікае гора народа, вялікі наш смутак.

Працоўныя Масквы і Маскоўскай вобласці, ахляючы снігі над прахам заўвучае загінушага гераю, аіча праёеў аітуртуюць свае радзі выкол партыі большэйшай, выкол вялікага прадваіра і настаўніка таварыша Сталіна. Працоўныя Масквы і Маскоўскай вобласці ведаюць, што лепшым выніком не маглі гераю будзе ўпорная барацьба за далейшы росквіт нашай прамысловасці, сельскай гаспадаркі, культуры, за далейшае ўмацаванне абароны краіны, бязлітаснае знішчэнне ворагаў народа, пошлігі наймітаў фашысцкіх разведкаў.

Мужны вобраз вялікага сына народа Чкалава будзе служыць зякілкам да новых пошлігаў ва славу нашай сацыялістычнай радзімы.

Для Валерыя Чкалава галоўным у жыцці было — нястомна барацьба за велікі магутнасць любімай айчыны, за гонар і дастойнасць саветскай зброі, за гонар і дастойнасць саветскай авіяцыі.

Сніг саветскай авіяцыі — лепшая авіяцыя ў свеце, якая нясе на сваіх крыльях шчасце чалавечтву, вылачэнне ад капіталістычнага рабаства ўсім працоўным, — внаходзіцца ў надзейных руках сталінскіх пілотаў, саветскіх лётчыкаў, баявых саратнікаў Чкалава.

І калі наступіць час трывогі, калі саветскім рубіжам будзе пагражаць небяспека, — многія тысячы саветскіх людзей ідуць за штурвалы саветскіх самалётаў і, захоўваючы ў сваім сэрцы светлы вобраз і памяць аб большэйшым — гераю Валерыю Чкалаве, палляцяць і будучы развіцц, знішчаць ворагаў саветскай зямлі ўсёх да аднаго. Справа камунізма, за якую змагаўся і адлаў жыццё таварыш Чкалаў, перамога ва ўсім свеце.

Ніякай ветапа жыцце памяць аб вялікім лётчыку сталінскай эпохі — родным Валерыю Паўлавічу Чкалаве!

Фото Николаев (Фотакроніка ТАСС).

ПІСЬМО М. І. КАЛІНІНА ПІОНЕРАМ МЕНСКАЙ ШКОЛЫ № 17

Праходзіў збор піонератрада 4 класа «Д» сталінскай школы № 17 гора Менска. З вялікай цікавасцю слухалі дзеці расказ аб слаўнай біяграфіі саратніка вялікага Сталіна, Старшыні Прэзідыума Вярхоўнага Савета Саюза ССР таварыша Міхаіла Іванавіча Калініна. Тут-жа на зборы піонеры напісалі Міхаілу Іванавічу пісьмо, у якім павадалілі аб сваёй вучобе, аб рабоце атрада, дзякавалі партыю і ўрад за ішчэлівае саветскае дзяцінства, вшанавалі Міхаіла Іванавіча з днём нараджэння.

15 снежня на імя старшыні савета атрада — выдатны Эмі Сербраннік атрымана ад Міхаіла Іванавіча Калініна адказнае пісьмо. Міхаіла Іванавіча пісьмо:

«Дарагія ребята, атрымаў явае пісьмо з падпісам Э. Сербраннік і ашчаюся выказаць вам сардэчную падзяку за вшанаванне».

Што датычыць атраднага сцяга, то аб гэтым я не супроць спісачце з вамі па сканчэнні вучэбнага года, калі будзе відзец, нааолькі вы вынааеце сваё абяцанне».

Ваш М. КАЛІНІН.

Пісьмо таварыша Калініна выклікала вялікую радасць сярод вучняў і настаўнікаў сталінскай школы № 17.

Пісьмо абмяркоўваецца ва ўсіх піонератрадах школы. Школьнікі баруць на сябе абавязанасць яшчэ лепш вучыцца, яшчэ лепш авалодаваць вадзімамі, каб быць дастойнымі сынамі і дачкамі вялікай сацыялістычнай радзімы».

Таварыш М. І. Калінін з атрадавай зброяй на ўручцы В. П. Чкалава.

Фото Николаев (Фотакроніка ТАСС).

ХРОНИКА

СНК Саюза ССР зацвердзіў тав. Олоава М. І. намеснікам народнага камітэца

сара шляхоў зносіна на палігчастцы і ўвёў яго ў састаў калегіі НКШЗ.

ЖАЛОБНЫ МТЫНГ НА КРАСНОЙ ПЛОШЧЫ, ПРЫСВЕЧАНЫ ПАМЯЦІ В. П. ЧКАЛАВА

Прмова тав. Г. Ф. Байдукова

Ад лётчыкаў і Герояў Савецкага Саюза

Няма такога кутка нашай радзімы, дзе-б не ведалі, дзе-б не выраслі з любоўю, а захваленнем і гордаасцю імя Валерыя Чкалава.

Імя выдатнага пілота сучаснасці таксама шырока вядома і за межамі нашай радзімы. Яго імя атосамліенца з выключнай храбрасцю, любоўю да радзімы, адданасцю партыі Леніна — Сталіна. Мільёны працоўных за рубяжом савецкай краіны бачылі ў ім тып новага чалавека, выхаванага соцья-літчыным грамадствам.

Цяжка перажываць утрату вялікага лётчыка. Яшчэ больш цяжка перажываць утрату таварыша, дружба з якім набрала многімі годамі ў сумеснай упорнай барацьбе з паветранай стыхіяй. У гэтыя гады, калі смерць друга зламала непраўдпадобнай, воблік яго — такі ясны і роўны — стаіць перад нашымі вачыма. Вышам-бы мы толькі-што гутарылі з ім, чулі яго задушэны голас.

Сын рабочага-капельчыка, самародак, які вымаў з народа, ён выпрацаваў у сабе ўласцівае пілота-віртуоза. У сваім лётным жыцці Валерыя не раз сустракаўся з вояка-на-вока са смерцю і заўсёды ўмеў знайсці выхад са, злавася-б, безнадзейнага становішча. З барацьбы з паветранай стыхіяй ён пастаянна выходзіў пераможам. Будзь гэты за штурвалам ваяг самалёта ці ў цяжкай галіцы

здзіўляючых і смелых палётаў праз няведаныя месцы зямнога шара, наватарам якіх ён з'яўляўся. У кожнай баявой машыне, на якіх байцы паветранага флота абараняюць нашу радзіму, укладзены часціцы энергіі гэтага народнага самародка, любімага нашай краіны.

Сваю кіруючую энергію і сілу волі ён чарпаў з нетраў глыбокіх мас народа, лепшыя рысы якога ён увасабляў у сабе. Вось чаму Валерыя карыстаўся велізарнай любоўю савецкага народа, усёй краіны, большасці партыі і асабіста таварыша Сталіна. І гэта любоў і гэта моцная сувязь з народам паралілі ў ім дэярэсць, сілу, багарадства і волю.

Няма намага мілага друга. Не чуваць яго мяккага задушэнага голасу. Валерыя загінуў смерцю храбрага багарадства.

Бывай, мой мілы друг! Бывай, любімен савецкага народа!

Бывай, любімен таварыша Сталіна! Бывай, наш слаўны таварыш!

Мы, Героі Савецкага Саюза, і ўсе лётчыкі нашай краіны клінемся табе, што будзем таксама, як ты, беззаветна адданыя роўнаму народу і нашаму Сталіну, і сотні тысяч стануць на тваё месца, каб пралоўчыць барацьбу за камунізм, якому ты аддаў сваё сэрца і жыццё.

АПОШНІ ШЛЯХ

Калонная зала Дома Саюзаў. Тры і апошні дзень развітання з вялікім лётчыкам намага часу. Вяні ўжо не ўмаштаюцца ў зале. Яны прыбываюць з кожнай галіцы.

Яшчэ вышэй стаў узгорак з жывых кветкаў. На яго вяршыні ўстаноўлен жалобы катафалк з урнай, у якой пакоіцца прах Героя Савецкага Саюза Валерыя Паўлавіча Чкалава.

Рапцю, калі адкрыўся доступ у залу, у першую амену вайсковай варты ля праха героя сталі прадстаўнікі каманднага і начальства савецкага Ваенна-паветраных сіл РСЧА.

Доблесны вояка Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі безумна нясуць варту. У 9 гадзін тут становіцца змена з пагранічнай-ордынаснай, праслужыўных у раллах РСЧА звыш 20 год. Працоўныя ўсё раўнае стаіць пасылаюць у Калонную залу свае дэлегацы.

На ганаровую варту в праху Героя прыхоўваць яго баявыя саратнікі, інжынеры авіяцыйнай прамысловасці і бясстрашныя пілота-выправавальнікі самалётаў навіейшых канструкцый.

Калі поўняў ў залу ўносіць яшчэ адзін вояк. Гэта ад працоўных Чкалаўскага раёна, Горкаўскай вобласці — ад землякоў праслаўленага лётчыка.

12 гадзін 40 мінут. У ганаровай варты стаіць пачальнік Ваенна-паветраных сіл РСЧА камандарм 2-га ранга тав. А. Д. Лакіноў, Герой Савецкага Саюза тт. Громаў, Кокінакі і Рычагоў, Іх змяняюць Героі Савецкага Саюза тт. Хальзюноў, Данілін, Раскова і майстар соцьялітчынай працы Тацьцяна Фёдаравна.

13 гадзін 30 мінут. У зале асталося толькі сявакі і бліжэй прыяцелі Валерыя Чкалава. Чапёрна адважнік сталінскіх саюзаў у ганаровай варты схіляў галовы перад прахам вялікага друга. Гэта вядомыя ўсёму свету лётчыкі Міхал Громаў, Георгій Байдукоў, Андрэй Юмашэў і Сергей Данілін развітваюцца са сваім любімым таварышам.

У апошніх зменах ганаровай варты тт. Дзімітраў, М. М. Кагановіч, Швернік, Яраслаўскі, Шчэпаляў, Шчэракоў, Ульрых, Гаралавіч, Героі Савецкага Саюза Валдаўган, Ліпніцкі, Швелеў, Мазурок, Алексееў, Кокінакі, Белякоў.

18 гадзін 50 мінут. У ганаровую варту становіцца тт. А. А. Андрэеў, А. А. Жданав, М. Ф. Шкіратаў, Н. А. Булганін. Іх змяняюць Героі Савецкага Саюза Малааў, Слендэў, Швелеў і паз-ордынасоц Лебедзеў-Кумая.

14 гадзін. Лія урны в прахам — новая змена ганаровай варты: тт. А. І. Міхал, Г. І. Петруковіч, Героі Савецкага Саюза Юмашэў і Данілін.

Апошнія хвіліны жалобнага развітаня. Паблізу ўзгорку з кветкамі астаецца толькі вайсковая варты.

14 гадзін 30 мінут. Таварышы Булганін, Шчэракоў, Лакіноў, Громаў, Байдукоў, Белякоў, Юмашэў, Данілін, Кокінакі, Малааў беражна палымна жалобы каталік з урнай. Гучыць «Інтернацыянал». Прыяцелі выносяць праху нопу на вуліцу.

Уздоўж усёго Охотнага рада, захоўваючы бязмоў, сустраіцца ганаровы вайсковы эскорт.

На будынку, прылягаючым да Дома Саюзаў, відэць партреты Валерыя Чкалава і чырвоныя палотнічкі, абвітыя лентам жалобы.

Павольна рушыцца жалобная працэсія па Краснай плошчы. Уперадзе нясуць неадзіноку колыска вяніку і партрэт Валерыя Чкалава, Героі Савецкага Саюза Валдаўган, Ліпніцкі, Швернік, Раскова і лётчы Швечанка нясуць ордэны, якімі быў унагароджан

Валерыя Паўлавіч Чкалаў за гераізм, адвагу і мужнасць.

У жалобным маўчанні ідуць да Красной плошчы калоны маскоўскіх працоўных. Моцная сіжжа бясыльна расстроіць многатэсячныя рады палкіх савецкіх патрыётаў, праважючых у апошні маршрут вялікага сына сваёй айчыны. Гоўча народная любоў да Валерыя Паўлавіча Чкалава.

Красная плошча. Пасланцы працоўных сталіцы на трыбунах і на плошчы, супроць маўзалея. Усюды відэць снігі, увітыя крэпам, партреты героя, задрэпіраваныя жалобнымі лентамі. На дзесятках чырвоных палотнішчаў можна прычытаць словы, якія гучаць сёння, як урачыстая клятвы: «Будзем такімі, як Чкалаў!»

На Краснай плошчы жалобы каталік прымаюць таварышы І. В. Сталін, В. М. Малааў, Л. М. Кагановіч, К. Е. Варашылаў, А. А. Андрэеў, Л. П. Берыя.

Да маўзалея астаецца некалькі крокаў. У гэты момант над плошчю іскліва праносіцца паветраны карабл, які рвуць марознае паветра рэкам магораў. Гэта прыяцелі-лётчыкі, гэта сакалы Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі салютуюць любімаму герою ў апошнія хвіліны развітання.

Урна ўстаноўляецца на пастамент. На трыбуну выстаіць палымонна таварышы І. В. Сталін, В. М. Малааў, Л. М. Кагановіч, К. Е. Варашылаў, М. І. Калінін, А. А. Андрэеў, А. І. Міхал, А. А. Жданав, Л. П. Берыя, Г. М. Дзімітраў, Н. А. Булганін, А. С. Шчэракоў, Г. Ф. Байдукоў.

14 гадзін 55 мінут. Жалобы сход прысвечаны памяці Героя Савецкага Саюза Валерыя Паўлавіча Чкалава, адрынае сакратар МК і МК ВКП(б) тав. А. С. Шчэракоў. Ён прадстаўляе слова зямесніку старшын Соўнаркама СССР тав. Н. А. Булганіну, які выступае ад імя ЦК ВКП(б) і ўрада Саюза ССР.

І калі разглядаюць першыя словы прамовы, выражючая гора краіны, нізкая над плошчай іскліва праносіцца тройка чырвоных знічалікаў. Звыно самалётаў вядзе слугаты лётчыкі Героі Савецкага Саюза Анатолій Сероў. По-зіркі мімаволі накіроўваюцца на неба і сэрца кожнага спіскаюцца ад болю ўсёпамяна; вась так-жа іскліва, смею і нястрымна валіць паветраныя караблі на няведаныя трасах Валерыя Чкалаў. І іншае пачуццё наваўна сэрцы людзей: пачуццё гордасці за савеную авіяцыю, якой беззаветна служыў Чкалаў, ля ўмававання якой ён непадзяльна аддаваў свае сілы, усю сваю энергію.

Затым з прамовай ад арганізацый і працоўных Масквы і Маскоўскай вобласці выступае сакратар МК і МК ВКП(б) тав. А. С. Шчэракоў.

Апошняя развіталыя слова ад імя Герояў Савецкага Саюза і савецкіх лётчыкаў гаворыць адзін з бліжэйшых прыяцелі і саратнікаў вялікага пілота — Герой Савецкага Саюза тав. Г. Ф. Байдукоў.

Жалобы сход скончыўся. Таварыш Сталін, кіруючы партыі і ўрада спускаюцца з трыбуны маўзалея. Яны беражна паднімаюць жалобы каталік з урнай і накіроўваюцца да Крамлёўскай сцяны.

15 гадзін 25 мінут. Тав. Н. А. Булганін устаўляе урну ў нішы праўдзяй сцяны, акая на вякі захавала прах вялікага лётчыка нашай эпохі.

Па ўсёй Краснай плошчы прыслухаюцца снігі. Дваццаць адзін раз пагравае паветра артылерыйскі салот.

Мрамарная дошка з імен Чкалава закрывае нішу, дзе замаўравана урна. Гучыць «Інтернацыянал», вялікі імні барацьбы і перамог, сівярдаючы жыццё якое так любіў Валерыя Чкалаў. (ТАСС)

Памяці Валерыя Паўлавіча Чкалава

МАСКВА, 19 снежня. (ТАСС). Дзяржаўнае выдавецтва палітычнай літаратуры выпусцілі з друку брашуру «Валерыя Паўлавіч Чкалаў». У ёй змяшчаюцца ўрадавыя паведамленні аб гібелі вялікага лётчыка намага часу, спачувальнае Соўнаркама СССР і ЦК ВКП(б) (большэвікоў). Вялікую пшавасць прадстаўляе змяшчаны ў брашуры артыкул Валерыя Чкалава «Наш транспальярны рейс».

Сёння маскоўская студыя кінохронікі зачыніла работу над дакументальным фільмам «Памяці вялікага лётчыка».

Гладка ўбачыць на экране сустрачу таварыша Сталіна з Чкалавым 2 мая 1935 года на цэнтральным аэрадроме імя Фрунзе, старт пералёту Масква — востраў Чкалаў, урачысты зварот Чкалава, Байдукова і Белякова, старт пералёту.

Неуміруча памяць аб Валерыю Чкалаве

З глыбокім смуткам развітваюцца 18 снежня з выдатнейшым лётчыкам намага часу Валерыем Чкалавым увоў савенкі народ. Радзім разнасоіпа па ўсім Савецкаму Саюзу трансляцыю прамоў на жалобным мітынгу працоўных на Краснай плошчы.

Ля раліўрэй аэрапорта Грамадзянскага паветранага флота сабраўся пілотаў, сінопліты, наглядальнікі. У

Фотавітрыны, прысвечаныя В. П. Чкалаву

СМАЛЯНІЧЫ. Працоўныя раёна глыбока перажываюць вялікую утрату — заўчасную смерць Валерыя Паўлавіча Чкалава. На прадпрыемствах, у калгасах і саўтасах адбыліся жалобныя мітынгі.

У прамысловых арцеліх «Першае

Памяці Валерыя Паўлавіча Чкалава

РАДЭЦЬКА, 19 снежня. (ТАСС). Паўночны полюс — Паўночная Амерыка і ўрачыстую сустрачу герою ў Амерыцы.

На экране — Калонная зала Дома Саюзаў. 350 тысяч працоўных Масквы развітваюцца з вялікім лётчыкам намага часу.

Ля трыбуны ў ганаровым карауле — таварышы Сталін, Малааў, Варашылаў, Калінін.

Завяты пахаванне В. П. Чкалава і жалобны мітынг на Краснай плошчы.

У цэнтральнай чыталняй зале Усеазавай бібліятэкі імя В. І. Леніна заўтра адрынаюцца выстаўкі, прысвечаныя В. П. Чкалаву. Шматлікія газетныя і фоталітэрацыйныя матэрыялы, кнігі і брашуры раскаўваюць аб выдатным жыцці і дзейнасці лётчыка-большэвіка.

І разам з Героем Савецкага Саюза тав. Байдуковым кожны з сабраўшыхся ў хвіліны апошняга развітання з вялікім пілотама палыцца быць такім-жа, як ён, мужным, беззаветна адданым вялікай краіне соцьялізма.

Агітатары гомельскага паравоз-пагонаромнага заводу самастойна вывучаюць «Корс» курс гісторыі ВКП(б). НА ЗДЫМКУ: агітатар-комуніст С. Л. Косев (пачальны кроклячых брыгяд старэйшых работ вагонага цеха) і вадкад партыі В. І. Веллерыч (сгод таго-ж цеха) самастойна вывучаюць гісторыю ВКП(б). Фото Шавіча (фотохроніка ТАСС)

Партыйнае жыццё АБ АВАНГАРДАЙ РОЛІ КОМУНІСТАў НА ВЫТВОРЧАСЦІ

Менская фабрыка «Комунарка» ў гэтым годзе дабілася рашучых поспехаў у выкананні вытворчага плана.

Мы ўжо ралей указвалі, што выкананне гаспадарчых пятаўняў цесна ўзв'язана з палітычнай работай. І там партарганізацыя вызначае авангардну ролю камуністаў на вытворчасці, толькі па выкананню плана, але і ў дзельні ў грамадскім жыцці. Многія з нас, у тым ліку, Асташына, Мядзведзева, Кудель, Шчыцкі, Галычын і рад ішых, з'яўляюцца актыўнымі грамадскімі работнікамі, агітатарам карыстаюцца заслужавай павягай сарод работных свай цехаў. Яны добравозіць вытворчых поспехаў шляха разогртвання палітычна-масавай работы сарод работных і работніц, сарод інжынерна-тэхнічных работнікаў за поўнае выкананне вытворчага плана.

Партыйная арганізацыя вельмі многа займаецца вытворчымі пятаўнямі, аргумуа, не ў школу палітычным залачам. Мы пёсна ўзв'язвалі выкананне вытворчага плана з разогртваннем палітычна-масавай работы. Партком у першую чаргу патрабаваў ад кожнага камуніста быць у авангардзе, паказваць прыклад у выкананні плана, у павышанні якасці прадукцыі, прымаць актыўны ўдзел у грамадскім жыцці.

На фабрыцы 38 членаў і кандыдатаў партыі працуюць у цехах, а іх — 22 незарэгістраваныя аргартаў і станкоў. Большасць камуністаў паказвае ўзоры ў выкананні вытворчага плана. Так, напрыклад, камуніст тав. Телеснік выконвае норму больш чым на 200 процантаў. Камуніст т. Сіндлер выконвае вытворчую норму таксама на 200 процантаў. Паказваюць добры прыклад у выкананні плана і ўмацаванні працоўнай дысцыпліны камуністы тт. Раскіна, Іваноўская, Палестравец, Лісоўскі, Янупкевіч, Шчуцік, Барсенеў і ішныя.

Некалькі камуністаў на фабрыцы ўзааказваюць псіх, змены, участкі. І треба сказаць, што таварышы дабіліся вялікіх поспехаў у выкананні плана і ўмацаванні працоўнай дысцыпліны. Тры тыдні таму наезд цукоркава цэх не выконваў план. Партарганізацыя паслала незалежным гэтага цеха камуніста тав. Гурвіча і цыпер цэх штодзённа выконвае план на 110—115 процантаў. Змена зменная майстра камуністы т. Мядзведзева з'яўляюцца поўнасою стыханнаўцамі. Нядаўна тав. Адляўка была вылучана з дражжорышчы на зменага майстра гэтага ж аддзялення. Яна добра спраўляецца з

работай, паказвае прыклады ў выкананні вытворчага плана.

Мы ўжо ралей указвалі, што выкананне гаспадарчых пятаўняў цесна ўзв'язана з палітычнай работай. І там партарганізацыя вызначае авангардну ролю камуністаў на вытворчасці, толькі па выкананню плана, але і ў дзельні ў грамадскім жыцці. Многія з нас, у тым ліку, Гурвіч, Асташына, Мядзведзева, Кудель, Шчыцкі, Галычын і рад ішых, з'яўляюцца актыўнымі грамадскімі работнікамі, агітатарам карыстаюцца заслужавай павягай сарод работных свай цехаў. Яны добравозіць вытворчых поспехаў шляха разогртвання палітычна-масавай работы сарод работных і работніц, сарод інжынерна-тэхнічных работнікаў персаналу.

Між тым, треба з усёй рашучасцю падкрэсліць, што не ўсе камуністы стыхаюць палітыку в гаспадаркай. Кадыдарт партыі тав. Телеснік выконвае вытворчы план, але ён ніякай увагі в навае рабоне пэхома цукоркава цеха, старэйшій якога ён з'яўляецца. Някага ўдзелу ў грамадскім жыцці в прымаюць камуністы тт. Шаблюк Купершот і ішныя. А вась камуніст т. Сахарук адзін раз вв'яўся на рэботу ў пільным выглядзе, што з'яўляецца грубым парушэннем працоўнай дысцыпліны. Партарганізацыя аусудзіла гэты факт, мабілізаваўшы вакол яго ўсе гу членаў і кандыдатаў партыі.

На надыходзячым партыйным сходзе мы будзем абмяркуаць пятаўня а авангарднай ролі камуністаў на вытворчасці, аб ўмацаванні працоўнай дысцыпліны. Партарганізацыя наметіць канкретныя мерапрыемствы, якія будз дук накіраваны на барацьбу з лодырамі, прагудліччымі, рвачамі, летунамі і ішнымі дэарганізатарамі працоўнай дысцыпліны. Асноўная задча акая будзе пастаўлена перад камуністамі, гэта — быць у авангардзе выканання вытворчага плана, спалучаючы гэта з разогртваннем палітычна-масавай работы.

Г. Л. ЮШП, сакратар парткома менскай фабрыкі «Комунарка».

НА V ПЛЕНУМЕ ЦК ЛКСМБ

18 снежня пачаў сваю работу V пленум ЦК ЛКСМБ. У парадку дня стаў даклад аб рашэннях VII пленума ЦК ВЛКСМ. Докладчы тав. Кавалькоў, гаворачы аб становішчы справы ў асобных званнях кіраўніцтва, у асаблівасці ў ахомах і ЦК ЛКСМБ, стараўся выгарадзіць сябе і свай прыяцелі ад адказнасці за нягодную, антыпартыйную практыку ў галіне кіраўніцтва камсомольскай арганізацыяй Беларусі.

Важнейшыя пытанні камсомольскага жыцця — выканання большэвіцкіх рашэнняў VII пленума ЦК ВЛКСМ, павышэння рэвалюцыйнай пільнасці, мабілізацыі камсомольскай арганізацыі на хутчэйшую лівідальную вынікаў школіцтва і ачышчэння радоў камсомала ад варожых элементаў — не знайшлі адлюстравання ў дакладзе.

ЦК ЛКСМБ не толькі аддаў забяццю рашэнні IV пленума ЦК ВЛКСМ, але і прыняцце ЦК ВКП(б) Ленінскаму камсомалу ў дзень яго XX-годдзя; нічога не зрабіў каб давесці да кожнага камсомольскага рашэнні VII пленума ЦК ВЛКСМ, павышэння рэвалюцыйнай пільнасці, мабілізацыі камсомольскай арганізацыі на хутчэйшую лівідальную вынікаў школіцтва і ачышчэння радоў камсомала ад варожых элементаў — не знайшлі адлюстравання ў дакладзе.

19 снежня пачаўся спрэчкі. Выступавшы таварышы горава віталі большэвіцкія рашэнні VII пленума ЦК ВЛКСМ, які, пры дапамозе Сталінскага ЦК ВКП(б) і асабіста таварыша Сталіна, выгнаў з кіраўніцтва ЦК ВЛКСМ абанкротіўшыхся і раллажыўшыхся «кіраўнікоў» камсомала.

Сакратары ЦК ЛКСМБ тт. Кавалькоў, Каралёў, Малюшка аставаліся глухімі да сігналаў камсомольскай аб змечанасці раду камсомольскіх арганізацый і камітэтаў камсомала ворагамі народа і іх пасобнікамі. Аб гэтым раскаўаў на пленуме тав. Радзюнка — загадчык аддзелама піонераў Мясціслаўскага РК.

Член ЦК ЛКСМБ тав. Лебедзеў у сваім выступленні ўказаў, што ворагі,

якія арудвалі ў ЦК ВЛКСМ, нямаюць зрабілі для таго, каб насаліць сваіх людзей у кіраўніцтве камсомалам Беларусі.

Тав. Драчоў (заг. аддзелама сялянскай моладзі ЦК ЛКСМБ), выступаючы ў спрэчках, ўказаў на тое, што бюро ЦК ні разу не залучала ні аднаго даклада райкомаў аб выкананні рашэнняў IV пленума ЦК ВЛКСМ, гаварыў аб тым, што ў бюро адсутнічала большэвіцкая крытыка і самарытыка. Клябанав і Цыкін усялякімі метадамі зымалі крытыку. Кіруючыя работнікі палібралі не па палітычных, дзельных якасцях, а вельмі часта па вестках, якія перадаваліся ЦК на тэлефону.

Выступіўшы ў спрэчках сакратар камсомольскага камітэта Інстытута фізкультуры раскаўаў аб прыгудленні большэвіцкай пільнасці з боку Цыкіна, старшын Камітэта па справах фізкультуры і спорту пры ЦК БССР. Апошні меў многа сігналаў аб варожай дзейнасці ў Інстытута фізкультуры і, не глядзячы на гэта, якіх мас не прыняў. Больш таго, ім быў паслан на пасаду старшын Палескага абласнога камітэта фізкультуры пельт Т. які потым быў выжрыт як вораг народа.

У спрэчках выступіў Цыкін. Аднак у яго не халпа смеласці па-большэвіцкі ўсерыць гітлу, антыпартыйную практыку работ бюро ЦК ЛКСМБ і яго сакратароў. Яго «бяззубае», антыпартыйнае выступленне выклікала законнае абурэнне па ўдзельніку пленума.

Тав. Фейга (намеснік загадчыка аддзелама піонераў) гаварыў аб тым, што бюро ЦК і яго сакратары ігнаравалі пытанні камуністычнага выхавання дзяцей.

Справядлівай крытыцы была падвергнута і работа камсомольскіх газет «Чырвоны змень» і «Сталінскай моладзі».

Сёння пленум прадаўжае сваю работу.

СМУТАК БЕЛАРУСКАГА НАРОДА

У скаваны марозам снежаньскі член уся наша незасяная радзіма пражывала ў апошні пых свайго любімага, вялікага народнага героя Валерыя Паўлавіча Чкалава. Разам з усім савенкі народам працоўныя пагранічнай Савенкай Беларусі ў глыбокім смутку развіталіся з гордым сакам, любімым Сталіна, верным і слаўным сынам соцьялітчынай радзімы. На пагранічных заставах, градлірнемастах, у калгасных чырвоных кутках, у клубах, работных інтэрнатах — у глыбокім смутку і жалобным маўчанні працоўныя цяжка перажывалі хвіліны расставання з Валерыем Паўлавічам Чкалавым.

Гуны жалобных мелодый данесліся па радзім в Краснай плошчы. Аважымы і апусціўшы галовы, сотні і тысячы людзей ля раліўрэдруктароў служалі Маскву. Байцы і камандзіры, што былі ў гэты час у менскім Доме Чырвонай Арміі, уснавалі ўстававанне светлую паміць — бойца Чкалава, чыў жыццё і подвігі патрыяцкага кожнага байца і камандзіра на вялікія справы.

Рэспубліка слухала ўсхваляўчыя прамовы таварышоў Булганіна, Шчэракава, Байдукова.

Красную плошчу ў напружанай ціспіні слухалі ў сваім інтэрнае рабчы цы менакага вагонаромнага гэта вода імя Мясцікова, работная скурана-галатарнай фабрыкі імя Кудыбева, калгаснікі ў далёкай Тураўшчыне, работныя гомельскіх і вобласкіх прадпрыемстваў, вучоныя, студэнты. Слухалі дзеш ў менскім Палацы піонераў. Дзеш, для якіх Валерыя Чкалаў быў самым любімым героем.

Усюды гучэла клятвы — па-чкалаўска жыць, любіць радзіму, прапанаваць на яе далейшы росквіт. У гэты дні на жалобных мітынгах БССР выступалі байцы і вучоныя, работныя і мастакі, калгаснікі і інжынеры, маладзі і

стэрдыкі. Кожны па-войным цёпла і любоўна гаварыў аб вялікім народным героі, узорчаным і выхаваным савенкай краінай, партыяй большэвікаў, вялікім Сталіным. Герой Савецкага Саюза депутат Вархоўнага Савета СССР тав. Дзюнаў, засмучаны востраю аб гібелі вялікага лётчыка, сказаў: — Цяжка ўявіць сабе, што няма чалавека, які так страсна ўсяго сябе ададаваў служэнню свайй вялікай радзіме, які так бяз

